

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 202/08-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. M. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom Mgr. I. F., L., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 29 To 58/2006-680 z 15. februára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 31/2007 z 19. septembra 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. M. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. decembra 2007 doručená sťažnosť Ing. M. B., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom Mgr. I. F., L., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane

ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 29 To 58/2006-680 z 15. februára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 31/2007 z 19. septembra 2007.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplýva:

„Rozsudkom Okresného súdu v Martine č. k. 2 T 17/02-657 zo dňa 16. 6. 2006... bol sťažovateľ uznaný za vinného z trestného činu skrátene dane a poistného podľa § 148 ods. 4 Trestného zákona účinného do 31. 12. 2005... a odsúdený... na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do I. nápravných výchovnej skupiny.

Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ odvolanie...

Na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. 2. 2007 o tomto odvolaní sťažovateľa proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, uznesením č. k. 29 To/58/2006-680 zo dňa 15. 2. 2007... odvolanie sťažovateľa zamietol.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie sťažovateľa proti rozsudku súdu prvého stupňa, podal sťažovateľ dovolanie zo dňa 20. 4. 2007...

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením č. k. 3 Tdo 31/2007 zo dňa 19. 9. 2007..., ktoré bolo doručené obhajcovi sťažovateľa dňa 6. 11. 2007... dovolanie obvineného (sťažovateľa) odmietol...

Sťažovateľ má za to, že postupom a rozhodnutím (uznesením dovolacieho súdu)... bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu, právo na spravodlivý proces, právo na obhajobu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na prístup k dovolaciemu súdu a právo na účinný opravný prostriedok zakotvené v článku 46 ods. 1, článku 48 ods. 2 a článku 50 ods. 3 Ústavy SR, ďalej v článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd... a článku 13 Dohovoru.

Vzhľadom k tomu, že také isté vady má aj postup a rozhodnutie (uznesenie odvolacieho súdu)..., podáva sťažovateľ, túto ústavnú sťažnosť aj proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu...

Dôvody dovolania (a tejto sťažnosti) ad 1. písm. a) - porušenie práva predniesť odvolanie na verejnom zasadnutí:

V tejto časti sťažovateľ dovolaním namietal (a aj touto sťažnosťou namieta) porušenie jeho práva na obhajobu tým, že jemu, resp. jeho obhajcovi, nebolo umožnené riadne predniesť odvolanie na verejnom zasadnutí konanom dňa 15. 1. 2007 na odvolacom súde... obvinený, po tom, ako predseda senátu odvolacieho súdu podá správu o stave veci (referuje spis), má obvinený vždy a za každých okolností právo predniesť odvolanie a to aj v prípade, že bolo oboznámené referujúcim sudcom. Toto právo obvineného jednoznačne vyplýva z kogentného ustanovenia § 235 ods. 1 druhá veta starého Trestného poriadku: ... Starý Trestný poriadok (rovnako zhodne aj nový Trestný poriadok) teda jednoznačne rozlišuje medzi prednesením návrhu, ktorým sa dal na verejné zasadnutie podnet (v tomto prípade odvolaním) a konečným návrhom...

Odvolací súd teda porušil aj túto zásadu ústnosti (a v nej obsiahnutú zásadu bezprostrednosti) nakoľko neumožnil obhajcovi ústne predniesť odvolanie sťažovateľa... predseda senátu obhajcovi slovo nakoniec odobral a predniesť odvolanie v tej časti, v ktorej bolo zamerané na konkrétne otázky, ďalej neumožnil, hoci obhajca niekoľkokrát zdôrazňoval, že chce tieto skutočnosti len stručne zvýrazniť a nemieni prednášať doslovne celé odvolanie...

Dôvody dovolania (a tejto sťažnosti) ad 1. písm. b) - právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia:

... Takouto argumentáciou dovolacieho súdu a teda dôvodmi, pre ktoré bolo dovolanie sťažovateľa odmietnuté bolo nepochybne porušené právo sťažovateľa na prístup k dovolaciemu súdu, právo na obhajobu a právo na účinný opravný prostriedok...

V tomto prípade však sťažovateľ nenamietal správnosť a úplnosť skutkových zistení, namietal, že absolútne neodôvodneným (arbitrárnym) odôvodnením napadnutého uznesenia bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Sťažovateľ namietal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa a aj odvolacieho súdu je nepreskúmateľné, že obhajoba zostala nepreverenou, že z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu vôbec nevyplýva, ako sa súd vyrovnal s obhajobou a obranou obvineného a jednotlivými argumentmi. Sťažovateľ nenamietal skutkový stav...

Dôvody dovolania (a tejto sťažnosti) ad 2.:

V tejto časti dovolania sťažovateľ uplatnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) nového Trestného poriadku (nesprávne právne posúdenie zisteného skutku a nesprávne

použitie hmotnoprávneho ustanovenia)...

V dovolaní sťažovateľ uviedol tieto konkrétne dovolacie dôvody:

a) že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin,

b) že vec bola posúdená ako jeden pokračovací trestný čin, hoci s touto okolnosťou sa súd prvého stupňa a ani odvolací súd vôbec nevysporiadali, na túto skutočnosť neboli vykonané žiadne dôkazy a ani vôbec sa v dôvodoch svojich rozhodnutí touto okolnosťou nezaoberali...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 31/2007 zo dňa 19. 9. 2007 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 29 To/58/2006-680 zo dňa 15. 2. 2007 boli porušené základné práva sťažovateľa podľa článku 46 ods. 1, článku 48 ods. 2 a článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, článku 6 ods. 1 a článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (č. 209/1992 Zb.).

Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Tdo 31/2007 zo dňa 19. 9. 2007 a uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 29 To/58/2006-680 zo dňa 15. 2. 2007 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v Bratislave a Krajskému súdu v Žiline, na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie označených práv uznesením krajského súdu č. k. 29 To 58/2006-680 z 15. februára 2007, ústavný súd odmietol ako podanú oneskorene.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa bola ústavnému súdu doručená 28. decembra 2007. Zo spisu Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 17/02 ústavný súd zistil, že uznesenie krajského súdu č. k. 29 To 58/2006-680 nadobudlo právoplatnosť vyhlásením 15. februára 2007 na verejnom zasadnutí, na ktorom sa zúčastnil sťažovateľ aj jeho obhajca. Predmetné uznesenie bolo obhajcovi sťažovateľa v odpise doručené 20. apríla 2007.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy sťažnosť nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti (IV. ÚS 14/03, II. ÚS 246/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07).

Vzhľadom na to, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je časovo obmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti, a s prihliadnutím na dátum právoplatnosti uznesenia krajského súdu (15. februára 2007) či dátum jeho doručenia obhajcovi sťažovateľa (20. apríla 2007), ako aj so zreteľom na deň doručenia sťažnosti ústavnému súdu (28. decembra 2007) ústavný súd považoval za dostatočne preukázané podanie sťažnosti v tejto časti po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty (obdobne napr. III. ÚS 301/04, III. ÚS 156/06, III. ÚS 187/06, III. ÚS 143/07). Keďže zmeškanie lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno odpustiť, ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako podanú oneskorene.

Vo zvyšnej časti sťažnosti sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 31/2007 z 19. septembra 2007.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 199/02, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, II. ÚS 98/06).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto Dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Podľa § 235 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 po otvorení verejného zasadnutia podá predseda alebo ním určený člen senátu na podklade spisu správu o stave veci zameranú na otázky, ktoré treba na verejnom zasadnutí riešiť. Potom osoba, ktorá dala svojim návrhom na verejné zasadnutie podnet, návrh prednesie. Osoba, ktorá môže byť priamo dotknutá rozhodnutím, ako aj prokurátor sa k návrhu vyjadria, ak nie sú sami navrhovateľmi.

Podľa § 249 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 odvolanie, ktoré podáva za obžalovaného jeho obhajca, musí byť v lehote uvedenej v § 248 tiež odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozsudok napadá a aké vady sa vytýkajú rozsudku alebo konaniu, ktoré rozsudku predchádzalo.

Podľa § 263 ods. 5 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 po začatí verejného zasadnutia predseda senátu alebo ním určený člen senátu prednesie najskôr

napadnutý rozsudok, uvedie, ktoré vady rozsudku alebo konania sa vytýkajú, a oznámi podstatný obsah doterajšieho konania.

Podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 dovolanie možno podať, ak

...

c) zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

...

i) rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť...

Podľa § 382 Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak

...

c) je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371...

Podstatou námietok sťažovateľa boli tvrdenia, že aj napriek tomu, že na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu 15. februára 2007 nebolo jeho obhajcovi umožnené ústne predniesť podstatné dôvody odvolania proti prvostupňovému rozsudku, čím argumentoval aj v dovolaní, najvyšší súd tieto jeho námietky prehliadol a v uznesení, ktorým zamietol dovolanie, sa nevysporiadal s jeho podstatnou argumentáciou, čím podľa jeho názoru došlo k nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a tým aj k porušeniu označených práv.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, ako aj z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 2 T 17/02 ústavný súd zistil, že rozsudkom tamojšieho súdu zo 16. júna 2006 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania trestného činu skrátenia dane a poistného podľa § 148 ods. 4 Trestného zákona účinného do 31. decembra 2005, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením do I. nápravno výchovnej skupiny.

Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd na verejnom zasadnutí 15. februára 2007 uznesením č. k. 29 To 58/2006-680 tak, že ho zamietol.

Zo zápisnice z verejného zasadnutia odvolacieho súdu, predmetom ktorého bolo odvolanie sťažovateľa, je zrejmé, že po jeho otvorení predseda senátu *„podal na základe spisov správu o stave veci, zameranú na otázky, ktoré treba riešiť“*. Následne sťažovateľ na dotaz predsedu senátu uviedol, že trvá na dôvodoch podaného odvolania. Pred podaním konečného návrhu obhajca sťažovateľa žiadal, aby mu bolo umožnené predniesť celé odvolanie. V tejto súvislosti je v zápisnici zaznamenaný tento text: *„Na to bolo obhajcovi umožnené, aby sám do zápisnice nadiktoval odvolanie v rozsahu, ako ho sám považuje za potrebné predniesť.“* Po prednesení niektorých argumentov obhajoby chcel obhajca sťažovateľa poukázať na *„najvypuklejší prípad N.“*, ale predseda senátu ho upozornil, že s touto skutočnosťou bol senát oboznámený v úvode verejného zasadnutia v rámci oboznámenia sa s vecou. Zároveň ho predseda senátu upozornil na to, že keďže daná vec už je senátu známa, považuje za irelevantné, aby ju on opätovne predniesol, pretože takéto správanie je potom potrebné považovať za *„nedôvodné predlžovanie pojednávania“*. Z obsahu zápisnice ďalej vyplýva: *„Na to obhajca hodnotí dôkazy, konkrétne sa zaoberá výpoveďou svedkyne B., sám ju hodnotí, na čo bol opätovne prerušený jeho prejav predsedom senátu a obhajca bol upozornený, že v odvolacom konaní má právo podať konečný návrh a že nemá právo podať záverečnú reč a sám vykonávať hodnotenie dôkazov a poukazovať na mieru ich závažnosti. Predseda senátu dotazom na obhajcu zisťuje, či k tomu, čo už je uvedené v podanom odvolaní a k tomu, čo sám predniesol na verejnom zasadnutí ako časť odvolania, chce konkrétne súdu niečo uviesť. Obhajca ďalej uvádza, že osobitne by chcel zdôrazniť, že v posudzovanom prípade nemožno vyvodit' trestno-právnu zodpovednosť obžalovaného ako konateľa právnickej osoby. Na to bolo umožnené obhajcovi, aby vo veci podal konečný návrh...“*

Z uznesenia odvolacieho súdu č. k. 29 To 58/2006-680 z 15. februára 2007, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a v ktorom krajský súd v úvode stručne predstavil podstatu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa a následne predstrel argumenty

sťažovateľa obsiahnuté v odvolaní, okrem iného vyplýva:

„... Aj podľa názoru krajského súdu výsledky vykonaného dokazovania v danom prípade tvoria ucelenú reťaz tak priamych, ako aj nepriamych dôkazov, z ktorých bez pochyb možno vyvodiť bezpečný záver, že obžalovaný spáchal skutok tak, ako je uvedený vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. (...) obhajoba obžalovaného bola bezpečne vyvrátená najmä výpoveďami svedkov Ing. P. a I. B. Obhajobu obžalovaného vyvracia aj svedok Ing. P. C. Obžalovaného usvedčujú zo spáchania skutku aj ďalšie listinné dôkazy zabezpečené v spise, vrátane daňových priznaní podaných obžalovaným... V tejto súvislosti krajský súd poznamenáva, že z vykonaných dôkazoch je zrejmé, že práve konaním obžalovaného - jeho usmerňovaním účtovníkov ako a čo účtovať, boli účtovné doklady (dôležité pre daňové priznania) nepresné a práve nepresnosť v nich, resp. ich nesprávnosť sa premietla aj do daňových priznaní podaných obžalovaným a v konečnom dôsledku mala za následok skrátenie dane v značnom rozsahu... Pokiaľ ide o trest uložený obžalovanému krajský súd poznamenáva, že aj tento zodpovedá stavu veci a zákonu...“

Proti uzneseniu krajského súdu č. k. 29 To 58/2006-680 z 15. februára 2007 podal sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu dovolanie, v ktorom dôvodil tým, že okresný súd a krajský súd porušili jeho právo na obhajobu tým, že na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu mu tento súd neumožnil predniesť odvolanie, ako aj tým, že rozhodnutia oboch súdov považuje za nedostatočne odôvodnené, keďže podľa jeho názoru sa nevysporiadali s argumentmi obhajoby. Sťažovateľ zároveň rozhodnutiam súdov oboch stupňov vytýkal nesprávne právne posúdenie veci, pretože podľa jeho názoru daný skutok, ktorý sa mu kládol za vinu, nebol trestným činom a ani pokračujúcim trestným činom.

O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 31/2007 z 19. septembra 2007 tak, že ho odmietol. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal, na akom skutkovom základe bol sťažovateľ rozsudkom okresného súdu uznaný za vinného, uviedol podstatu napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj argumenty sťažovateľa obsiahnuté v dovolaní.

Z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu okrem iného vyplýva:

„Odvolanie vo svojej čo najširšej podstate je možné zaradiť pod pojem návrh, resp. podnet, na základe ktorého sa koná verejné zasadnutie odvolacieho súdu. Jeho priebeh však na rozdiel od všeobecných predpisov o konaní verejného zasadnutia súdu (§ 235 a nasl. Trestného poriadku) upravuje osobitne ustanovenie § 263 ods. 5 Tr. por. (...)

Chyby vytýkané napadnutému rozsudku či konaniu sú súčasťou obsahu odvolania (§ 249 ods. 1 Tr. por.), a preto (referujúci) sudca vlastne sám oboznamuje podané odvolanie; jeho opakovanie obvineným či jeho obhajcom preto nie je relevantné, čo v plnom rozsahu akceptuje aj ustálená súdna prax. Keďže odvolanie je vlastne prednesené na verejnom zasadnutí v odvolacom konaní (referujúcim) sudcom, procesným stranám zostáva pri tomto procesnom úkone len právo na prednesenie záverečného návrhu...

Tomu stavu zodpovedá aj judikatúra, na ktorú v rozhodovanej veci v dovolaní poukazuje tiež obvinený... Nejde však pritom o judikatúru bezprostredne sa dotýkajúcu úpravy verejného zasadnutia súdu, na ktorom sa rozhodne o dovolaní, lebo na tomto procesnom úkone odvolanie ako quasi - podnet či skôr dôvod na konanie takého zasadnutia oboznámi priamo sudca, ako už bolo uvedené. Spomínaná judikatúra sa primárne vzťahuje na verejné zasadnutie súdu, ktorého zásadným priamym podnetom je návrh procesnej strany. Tento návrh podľa procesných pravidiel neprednáša pri tomto druhu verejného zasadnutia iný subjekt (ako podľa predpisov o verejnom zasadnutí súdu konajúceho o dovolaní priamo sudca), ale sám navrhovateľ. Ide tu o konanie napr. o podmieňanom prepustení z trestu odňatia slobody podľa § 331 ods. 1 Tr. por. (...)

Je potrebné tiež poznamenať, že ak procesná strana na verejnom zasadnutí súdu konanom o dovolaní nie je spokojná so spôsobom či obsahom prednesu tohto riadneho opravného prostriedku (referujúcim) sudcom, má právo žiadať o zásah predsedu senátu, resp, priamo o rozhodnutie senátu...

Obvinený preto v dovolaní tvrdil, že jeho obhajoba zostala nepreverená a poukázal aj na jednotlivé dôkazy. V podstate ide o námietku týkajúcu sa skutkových zistení; vzhľadom na ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je táto pre dovolací súd irelevantná...

Najvyšší súd však neakceptuje ani túto časť uplatneného dovolacieho dôvodu. Ide totiž o samostatný záver obvineného, ktorý nemá vnútorný vzťah k tvrdenému porušeniu práva na obhajobu vo forme neumožnenia prednesu odvolania na verejnom zasadnutí

krajského súdu, resp. k ďalšiemu jeho záveru o nesprávnom právnom posúdení prípadu. V tejto časti dovolania sa vlastne samostatne namieta odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia. Keďže podľa § 371 ods. 6 Tr. por. dovolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné, Najvyšší súd vyslovil svoj už uvedený právny názor...

S právnou argumentáciou obhajoby obvineného sa súdy zaoberali a pokiaľ ich rozhodnutia taký názor neprijali, pričom nie je zistený dôvod na deklarovanie ich právneho výsledku za porušenie zákona, dovolanie je v tomto smere irelevantné. Obvinený v ňom len všeobecne vyslovil nespokojnosť s neprijatím jeho právnych názorov súdmi a namietal nedostatočnosť zistenia skutku či ním mienené neodôvodnenie napadnutého rozhodnutia...

Podľa § 385 ods. 1 Tr. por. dovolací súd je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené; keďže tieto (ustálené obvineným v dovolaní na ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por.) neboli naplnené, Najvyšší súd tento mimoriadny opravný prostriedok podaný obvineným Ing. M. B. podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí odmietol.“

Ústavný súd zastáva názor, že podstatou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je nárok subjektu tohto práva, aby všeobecný súd rozhodol v súlade s jeho názormi a očakávaniami. Účelom tohto práva je garancia, že súdne konanie, ako aj verdikt súdu budú spĺňať parametre zákonnosti procesu a rozhodnutia tak, ako to vyžadujú všeobecne záväzné právne predpisy vzťahujúce sa na ten-ktorý prípad (III. ÚS 32/08).

Ústavný súd už v prechádzajúcich prípadoch judikoval, že čl. 48 ods. 2 ústavy priznáva okrem iného každému právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom. Toto ustanovenie treba vykladať v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy tak, že v každom konaní, v ktorom súd vykonal dôkaz, má účastníkovi konania umožniť, aby sa k nemu mohol vyjadriť. Za súčasť základného práva vyjadriť sa k vykonaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy však nemožno považovať aj povinnosť súdu vykonať dôkazy označené účastníkmi súdneho konania (obdobne napr. III. ÚS 41/01, III. ÚS 186/06).

Vo vzťahu k základnému právu vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd uvádza, že v rámci trestného procesu za odňatie možnosti konať pred súdom treba chápať postup súdu, ktorý by tej-ktorej procesnej strane znemožnil realizáciu tých procesných práv, ktoré jej Trestný poriadok priznáva. Pritom však nie je rozhodujúce, či bola procesnej strane odňatá možnosť konať pred súdom postupom či už súdu prvého stupňa alebo súdu druhého stupňa. Dôležité je, aby priznané práva súd rešpektoval a zabezpečil ich reálne uplatnenie (obdobne III. ÚS 288/07).

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy zaručuje všetkým oprávneným osobám jednak čas na prípravu obhajoby, možnosť pripraviť si obhajobu, ako aj to, že svoju obhajobu budú môcť predniesť právne významným spôsobom buď osobne, alebo prostredníctvom svojho obhajcu. Uplatnenie práva na obhajobu oprávnenej osobe nezaručuje dosiahnutie takého rozhodnutia súdu, o ktoré sa usiluje pomocou obhajoby. Účelom práva zaručeného čl. 50 ods. 3 ústavy je poskytnutie príležitosti brániť sa obvineniu zo spáchania trestného činu (obdobne napr. III. ÚS 41/01, III. ÚS 256/03, I. ÚS 140/04, III. ÚS 186/06).

V súlade s rozhodovacou činnosťou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd konštatoval, že z čl. 13 dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci *Silver* a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. marca 1983, III. ÚS 38/05, III. ÚS 321/06).

Vychádzajúc zo zistených skutočností, ako aj zo svojej doterajšej judikatúry ústavný súd dospel k záveru, že z uznesenia najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery

najvyššieho súdu v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru.

Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd dal sťažovateľovi zreteľnú odpoveď na nastolené námietky, pričom svoje tvrdenia oprel o príslušné ustanovenia trestných kódexov. Dovolací súd s poukazom na ustanovenia Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 poukázal na rozdielnosť ponímania ustanovení upravujúcich verejné zasadnutie vo všeobecnosti a verejné zasadnutie o odvolaní. Najvyšší súd zároveň poukázal na rozhodovacia prax všeobecných súdov, podľa ktorej na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu je na referujúcom sudcovi, aby oznámil podstatné dôvody už podaného odvolania, a teda že ich opakovanie, či už sťažovateľom alebo jeho obhajcom, by bolo duplicitné. Dovolací súd okrem toho reagoval aj na argument sťažovateľa o rozdielnosti výsluchu obvineného na verejnom zasadnutí a prednesením jeho návrhu ako osobou, ktorá dala na také konanie súdu podnet, pričom príkladmo uviedol konania, pri ktorých je subjektom, ktorý predstavuje návrh osoba odlišná od referujúceho sudcu. Tým najvyšší súd zvýraznil rozdiel medzi priebehom takýchto konaní a priebehom verejného zasadnutia o odvolaní, na ktorom v prípade sťažovateľa predseda senátu nielenže v jeho úvode predstavil dôvody odvolania, ale ako vyplýva zo zápisnice z tohto verejného zasadnutia, umožnil aj obhajcovi sťažovateľa, aby predniesol podstatné argumenty proti prvostupňovému rozsudku. Napokon bolo na predsedovi senátu, aby vyhodnotil potrebu opätovného prednesenia argumentov zo strany obhajcu sťažovateľa, pretože v súlade s § 203 a § 238 Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005 bol práve on zodpovedný za vedenie verejného zasadnutia, a tým aj za to, aby došlo čo najúčinnejšie k objasneniu veci a k zabráneniu predlžovania verejného zasadnutia už známymi výkladmi.

V odôvodnení svojho rozhodnutia sa najvyšší súd venoval aj ďalším námietkam sťažovateľa, keď konštatoval, že jeho tvrdenia o neodôvodnenosti uznesenia krajského súdu sa týkali skutkových zistení a vzhľadom na znenie § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku účinného od 1. januára 2006 ich bolo potrebné považovať za irelevantné. Najvyšší súd zároveň konštatoval, že sťažovateľ týmto v podstate namietal odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia, ale vzhľadom na znenie § 371 ods. 6 Trestného poriadku

účinného od 1. januára 2006 dovolanie proti odôvodneniu rozhodnutia nemožno pripustiť. Dovolací súd napokon uviedol, že argumentmi obhajoby sa zaoberali oba súdy a skutočnosť, že ich neprijali, ešte nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia zákona, a preto dovolanie vyhodnotil ako právne irelevantné.

Ústavný súd teda nezistil, aby napadnutým uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy, pretože najvyšší súd jeho argumenty nepodcenil, ale s náležitou starostlivosťou sa im venoval a predostrel aj svoje tvrdenia, ktorými v konečnom dôsledku argumenty obhajoby vyvrátil. Svoje názory najvyšší súd jasne formuloval v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, ktorým dovolanie sťažovateľa odmietol. A práve odôvodnenosť tohto rozhodnutia v rozsahu, ako ho ústavný súd už predstavil, ako aj samotná skutočnosť, že najvyšší súd sa dovolaním sťažovateľa riadne zaoberal, vylučujú podozrenie o možnom porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Ústavný súd zároveň nezistil, že by najvyšší súd znemožnil realizáciu niektorých procesných práv sťažovateľa a len tým, že sa nestotožnil s jeho tvrdeniami týkajúcimi sa nemožnosti predniesť podstatu odvolania jeho obhajcom na verejnom zasadnutí, nenastala situácia, pri ktorej by sa dalo uvažovať o porušení základného práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Uvedené skutočnosti boli podkladom na záver ústavného súdu o tom, že sťažnosť v tejto časti je zjavne neopodstatnená.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa nastolenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2008